

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2023 - 2024

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Lucian Blaga din Sibiu
1.2. Facultatea	Facultatea de Științe Socio-Umane
1.3. Departament	Istorie, Patrimoniu și Teologie Protestantă
1.4. Domeniul de studiu	Arte vizuale
1.5. Ciclu de studii ¹	licența
1.6. Specializarea	Conservare și restaurare

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Restaurare lemn etnografic	Cod	FSSU.IPT.COR.L.SA .4.2030.E-6.12
2.2. Titular activități de curs	Dăneasă Cristina Maria		
2.3. Titular activități practice	Dăneasă Cristina Maria		
2.4. An de studiu ²	2	2.5. Semestrul ³	4
2.6. Tipul de evaluare ⁴	E		
2.7. Regimul disciplinei ⁵	A	2.8. Categoria formativă a disciplinei ⁶	

3. Timpul total estimat

3.1. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – număr de ore pe săptămână					
3.1.a.Curs	3.1.b. Seminar	3.1.c. Laborator	3.1.d. Proiect	3.1.e Alte	Total
2	-	3	-	-	5
3.2. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – total ore din planul de învățământ					
3.2.a.Curs	3.2.b. Seminar	3.2.c. Laborator	3.2.d. Proiect	3.2.e Alte	Total ⁷
28	-	42	-	-	70
Distribuția fondului de timp pentru studiu individual⁸					Nr. ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat ⁹					10
Examinări ¹⁰					3
3.3. Total ore alocate studiului individual¹¹ (NOSI_{sem})					80
3.4. Total ore din Planul de învățământ (NOAD_{sem})					70
3.5. Total ore pe semestru¹² (NOAD_{sem} + NOSI_{sem})					150
3.6. Nr ore / ECTS					
3.7. Număr de credite¹³					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. Discipline necesar a fi promovate anterior (de curriculum) ¹⁴	Restaurare tempera pe sticlă
4.2. Competențe	Aptitudini științifice, de învățare și de exprimare, gândire coerentă, logică, sintetică

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului ¹⁵	Tablă, videoproiector, materiale didactice specifice, platforme on-line, suport curs digital, computer
5.2. De desfășurare a activităților practice (lab/sem/pr/alte) ¹⁶	Dotări specifice de laborator restaurare lemn, material didactic, substanțe și materiale specifice, echipament de protecție, trusă de prim ajutor

6. Competențe specifice acumulate¹⁷

Număr de credite alocate disciplinei ¹⁸			6	Repartizare credite pe competențe ¹⁹
6.1. Competențe profesionale	CP1	Realizarea cadrului general specific de documentare, informare și cercetare: culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicațiile practice ale procesului de conservare-restaurare a patrimoniului cultural, mobil și imobil		1
	CP2	Identificarea, analiza, explicarea și implementarea problematicii metodologiilor de intervenție și a elementelor de limbaj specializat, a tehnicilor și a tehnologiilor folosite în elaborarea proiectelor de intervenție în conservare –restaurare		0.5
	CP3	Identificarea, analiza și descrierea factorilor ce acționează în timp asupra stării de conservare și interpretarea rezultatelor investigațiilor științifice.		0.5
	CP4	Proiectarea și stabilirea intervențiilor de conservare-restaurare, adecvate și compatibile fiecărui caz în parte.		1
	CP5	Realizarea asistată a soluțiilor tehnice și tehnologice de conservare-restaurare propuse în proiectul de restaurare.		1
	CP6	Consilierea profesională și de integrare socială, ca și evaluarea și interpretarea intervențiilor de conservare - restaurare.		0.5
6.2. Competențe transversale	CT1	Aplicarea unor strategii de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și valorilor de etică profesională.		0.5
	CT2	Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă multidisciplinară și aplicarea de tehnici de relaționare și muncă eficientă în cadrul echipei.		0.5
	CT3	Identificarea oportunităților de formare continuă și valorificarea eficientă a resurselor și a tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare.		0.5

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Realizarea cadrului general specific de documentare, informare, cercetare și execuție ce se referă la conservarea și restaurarea pieselor de lemn etnografic prin culegerea, prelucrarea și analiza informațiilor care se regăsesc în bibliografia parcursă, în notele de curs și în timpul lucrărilor practice.
7.2. Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Cunoașterea și înțelegerea terminologiei cu referire la prelucrarea, conservarea și restaurarea pieselor de lemn etnografic Cunoașterea și înțelegerea caracterului specific al pieselor de lemn etnografic Înțelegerea structurii materială a pieselor de lemn etnografic Organizarea și finalizarea unui proces de conservare și restaurare a pieselor de lemn etnografic Explicarea procesului metodologic de conservare și restaurare a pieselor de

	<p>lemn etnografic</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea și întreținerea instrumentarului specific, unelte și materialele folosite pentru conservarea și restaurarea pieselor de lemn etnografic • Formarea unei atitudini pozitive pentru identificarea valorilor istorice, funcționale și estetice a pieselor de lemn etnografic • Formarea unei atitudini responsabile cu privire la protejarea, conservarea și restaurarea pieselor de lemn etnografic
--	---

8. Conținuturi

8.1. Curs ²⁰		Metode de predare ²¹	Nr. ore
Curs 1	Introducere. conservarea și restaurarea științifică a pieselor de lemn etnografic	Expunere	2
Curs 2	Studiul uneltelor tradiționale folosite pentru prelucrarea lemnului	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții, observații directe asupra materialului didactic	2
Curs 3	Prelucrarea obiectelor de lemn etnografic – tehnici tradiționale (alegere, debitare, esențe lemnoase, incizare, crestare, sculptare)	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții, observații directe asupra materialului didactic	2
Curs 4	Îmbinările folosite pentru asamblarea componentelor obiectelor din lemn	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții, observații directe asupra materialului didactic	2
Curs 5	Tehnici tradiționale de pictare, protejare, poleire a obiectelor din lemn	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții, observații directe asupra materialului didactic	2
Curs 6	Principiile fundamentale ale conservării și restaurării	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții	2
Curs 7	Factorii de degradare a lemnului	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții, observații directe asupra materialului didactic	2
Curs 8	Procese fizice de contragere și umflare ale lemnului	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții, observații directe asupra materialului didactic	2
Curs 9	Degradările fizice și chimice ale lemnului	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții, observații directe asupra materialului didactic	2
Curs 10	Consolidarea mecanică și consolidarea structurală a suportului (metode și materiale)	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții, observații directe asupra materialului didactic	2
Curs 11	Completarea suportului (metode și materiale)	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții, observații directe asupra materialului didactic	2
Curs 12	Consolidarea straturilor picturale și de policromie sau a filmelor de protecție/estetice aplicate peste lemn	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții, observații directe asupra materialului didactic	2
Curs 13	Prezentarea finală – integrarea cromatică, peliculizarea de protecție	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții, observații directe asupra materialului didactic	2
Curs 14	Fluxul tehnologic de restaurare specific pentru obiectele mobile de lemn etnografic	Expunere, utilizare videoproiector, discuții cu studenții, observații directe asupra materialului didactic	2
Total ore curs:			28

8.2. Activități practice

8.2.a. Laborator		Metode de predare ²²	Nr. ore
Laborator/ Lucrări practice 1	Identificarea pieselor de lemn etnografic (pictate sau nepictate, cu lacuri sau vopsele, ceară, etc), întocmirea documentației științifice – studenții pot avea piese individual sau in grup de maxim 3	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări	3
Laborator/ Lucrări practice 2	Analize științifice: prelevare probe, realizare stratigrafii, observații cu lupe, microscop hobby Diagnosticare Consolidarea profilactică (unde este cazul)	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3
Laborator/ Lucrări practice 3	Curățirea mecanică și umedă a suportului din lemn	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3
Laborator/ Lucrări practice 4	Curățirea mecanică și umedă a suportului din lemn	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3
Laborator/ Lucrări practice 5	Consolidarea mecanică și structurală a suportului din lemn	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3
Laborator/ Lucrări practice 6	Consolidarea picturii, lacuri, suprafețe poleite	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3
Laborator/ Lucrări practice 7	Chituirea pierderilor de lemn, realizare completări din lemn	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3
Laborator/ Lucrări practice 8	Chituirea pierderilor de lemn, realizare completări din lemn	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3
Laborator/ Lucrări practice 9	Chituirea pierderilor de lemn, realizare completări din lemn	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3
Laborator/ Lucrări practice 10	Curățirea stratului pictural, decapări, refacere filme protectoare și estetice	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3
Laborator/ Lucrări practice 11	Curățirea stratului pictural, decapări, refacere filme protectoare și estetice	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3
Laborator/ Lucrări practice 12	Curățirea stratului pictural, decapări, refacere filme protectoare și estetice	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3
Laborator/ Lucrări practice 13	Curățirea stratului pictural, decapări, refacere filme protectoare și estetice	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3
Laborator/ Lucrări	Integrare cromatică, vernisare, protejare	Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, Lucrări practice, demonstrația	3

practice 14			
Total ore seminar			42

9. Bibliografie

9.1. Referințe bibliografice recomandate	Auner Niels, Maslaev Andrei, Bucșa Livia, Postolache Dana, Bărcă Ana, <i>Tehnologia lucrărilor de restaurare la monumente cu structuri din lemn – Biserici de lemn</i> , Ghimbav, 2019, ISBN 978-973-7706-32-4
	Bucșa 1981 – Bucșa, Cornel, <i>Metode de conservare și restaurare a lemnului etnografic</i> , în Studii și comunicări de etnologie, Sibiu, 1981
	<i>Caietele restaurării</i> , Editura ACS, București, 2011 - 2021
	Cook William, <i>The Complete Guide to Repairing and Restoring of Furniture</i> , 2003, 2005
	Jackson Albert and Day David, <i>Care and Repair of Furniture</i> , United Kingdom, 2006
	Guttmann, Marta Julia, <i>Aspekte teoretice ale curățirii obiectelor din lemn</i> , în <i>Caietele restaurării</i>
	Istudor, Ioan, <i>Noțiuni de chimia picturii</i> , București, 2011
	Nicolaus, Knut, <i>The Restoration of Paintings</i> , Könemann, 1999
	Timar Cristina, <i>Restaurarea mobilei</i> , Brașov, 2000
9.2. Referințe bibliografice suplimentare	Brandi, Cesare, <i>Teoria restaurării</i> , București, Editura Meridiane, 1996
	Corr, Susan, <i>Caring for Collections, A Manual of Preventive Conservation</i> , Dublin, The Heritage Council, 2000
	Horie, C. V., <i>Materials for Conservation, Organic consolidants, adhesives and coatings</i> , Butterworth Heinemann Ltd, 1992
	Larsen, Knut Einar și Marstein, Nils, <i>Conservation of Historic Timber Structure, An ecological approach</i> , Great Britain, 2000
	Litchfield Frederick, <i>Ilustred History of Furniture</i> , 2011
	Capesius 1983 – Capesius, Roswith, <i>Mobilier și tâmplărie la sașii din Transilvania</i> , București, 1983

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului²³

Conținutul disciplinei a fost evaluat de către Comisia de monitorizare și evaluare a programului de studiu, fiind adaptat necesităților asociațiilor profesionale și a angajatorilor din domeniu. Disciplina este corelată cu discipline prevăzute în planul de învățământ, fiind un domeniu interdisciplinar ce se bazează și completează studii din domeniul chimiei, fizicii, biologiei, istoria artei, tehnici tradiționale, conservarea bunurilor culturale, tehnici fotografice, etică profesională, estetică, etc. Atingerea obiectivelor propuse și dobândirea competențelor asigură absolvenților capacități și aptitudini cu referire la conservarea și restaurarea pieselor de lemn etnografic cu diferite grade de complexitate. Absolventul întocmește cerințele pentru nivelul debutant din cadrul muzeelor sau a societăților comerciale.

11.

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare		11.3 Pondere din nota finală	Obs. ²⁴
11.4a Examen / Colocviu	• Cunoștințe teoretice și practice însușite (cantitatea, corectitudinea, acuratețea)	Teste pe parcurs ²⁵ :	0%	45% (minim 5)	CEF
		Teme de casă:	10%		
		Alte activități ²⁶ :	0%		
		Evaluare finală:	35% (min. 5)		

11.4b Laborator/ Lucrări practice	<ul style="list-style-type: none"> • Frecvența/relevanța intervențiilor sau răspunsurilor • Realizarea lucrărilor practice • Participare activă la laborator	Calitatea realizării lucrărilor de restaurare Întocmirea documentației de restaurare	55% (minim 5)	CPE
11.5 Standard minim de performanță ²⁷				

Fișa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu CES (persoane cu dizabilități și persoane cu potențial înalt), în funcție de tipul și gradul acestora, la nivelul tuturor elementelor curriculare (competențe, obiective, conținuturi, metode de predare, evaluare alternativă), pentru a asigura șanse echitabile în pregătirea academică a tuturor studenților, acordând atenție sporită nevoilor individuale de învățare.

Data completării: | 3 | 0 | / | 0 | 9 | / | 2 | 0 | 2 | 3 |

Data avizării în Departament: | 0 | 3 | / | 1 | 0 | / | 2 | 0 | 2 | 3 |

	Grad didactic, titlul, prenume, numele	Semnătura
Titular disciplină	Lect. univ. dr. Cristina Maria Dăneasă	
Responsabil program de studii	Lect. univ. dr. Cristina Maria Dăneasă	
Director Departament	Lect. univ. dr. Radu Racovițan	

¹ Licență / Master

² 1-4 pentru licență, 1-2 pentru master

³ 1-8 pentru licență, 1-3 pentru master

⁴ Examen, colocviu sau VP A/R – din planul de învățământ

⁵ Regim disciplină: O=Disciplină obligatorie; A=Disciplină opțională; U=Facultativă

⁶ Categoria formativă: S=Specialitate; F=Fundamentală; C=Complementară; I=Asistată integral; P=Asistată parțial; N=Neasistată

⁷ Este egal cu 14 săptămâni x numărul de ore de la punctul 3.1 (similar pentru 3.2.a.b.c.d.e.)

⁸ Liniile de mai jos se referă la studiul individual; totalul se completează la punctul 3.37.

⁹ Între 7 și 14 ore

¹⁰ Între 2 și 6 ore

¹¹ Suma valorilor de pe liniile anterioare, care se referă la studiul individual.

¹² Suma (3.5.) dintre numărul de ore de activitate didactică directă (NOAD) și numărul de ore de studiu individual (NOSI) trebuie să fie egală cu numărul de credite alocate disciplinei (punctul 3.7) x nr. ore pe credit (3.6.)

¹³ Numărul de credit se calculează după formula următoare și se rotunjește la valori vecine întregi (fie prin micșorare fie prin majorare)

$$Nr. \text{ credite} = \frac{NOCpSpD \times C_C + NOApSpD \times C_A}{TOCpSpD \times C_C + TOApSpD \times C_A} \times 30 \text{ credite}$$

Unde:

- NOCpSpD = Număr ore curs/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- NOApSpD = Număr ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- TOCpSpD = Număr total ore curs/săptămână din plan
- TOApSpD = Număr total ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână din plan
- C_C/C_A = Coeficienți curs/aplicații calculate conform tabelului

Coeficienți	Curs	Aplicații (S/L/P)
Licență	2	1
Master	2,5	1,5
Licență lb. străină	2,5	1,25

¹⁴ Se menționează disciplinele obligatoriu a fi promovate anterior sau echivalente

¹⁵ Tablă, videoproiector, flipchart, materiale didactice specifice, platforme on-line etc.

¹⁶ Tehnică de calcul, pachete software, standuri experimentale, platforme on-line etc.

¹⁷ Competențele din Grilele aferente descrierii programului de studii, adaptate la specificul disciplinei

¹⁸ Din planul de învățământ

¹⁹ Creditele alocate disciplinei se distribuie pe competențe profesionale și transversale în funcție de specificul disciplinei

²⁰ Titluri de capitole și paragrafe

²¹ Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții (pentru fiecare capitol, dacă este cazul)

²² Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, rezolvare de exerciții și probleme

²³ Legătura cu alte discipline, utilitatea disciplinei pe piața muncii

²⁴ CPE – condiționează participarea la examen; nCPE – nu condiționează participarea la examen; CEF - condiționează evaluarea finală; N/A – nu se aplică

²⁵ Se va preciza numărul de teste și săptămânile în care vor fi susținute.

²⁶ Cercuri științifice, concursuri profesionale etc.

²⁷ Se particularizează la specificul disciplinei standardul minim de performanță din grila de competențe a programului de studii, dacă este cazul.